

GRAMER ÖZET - 2

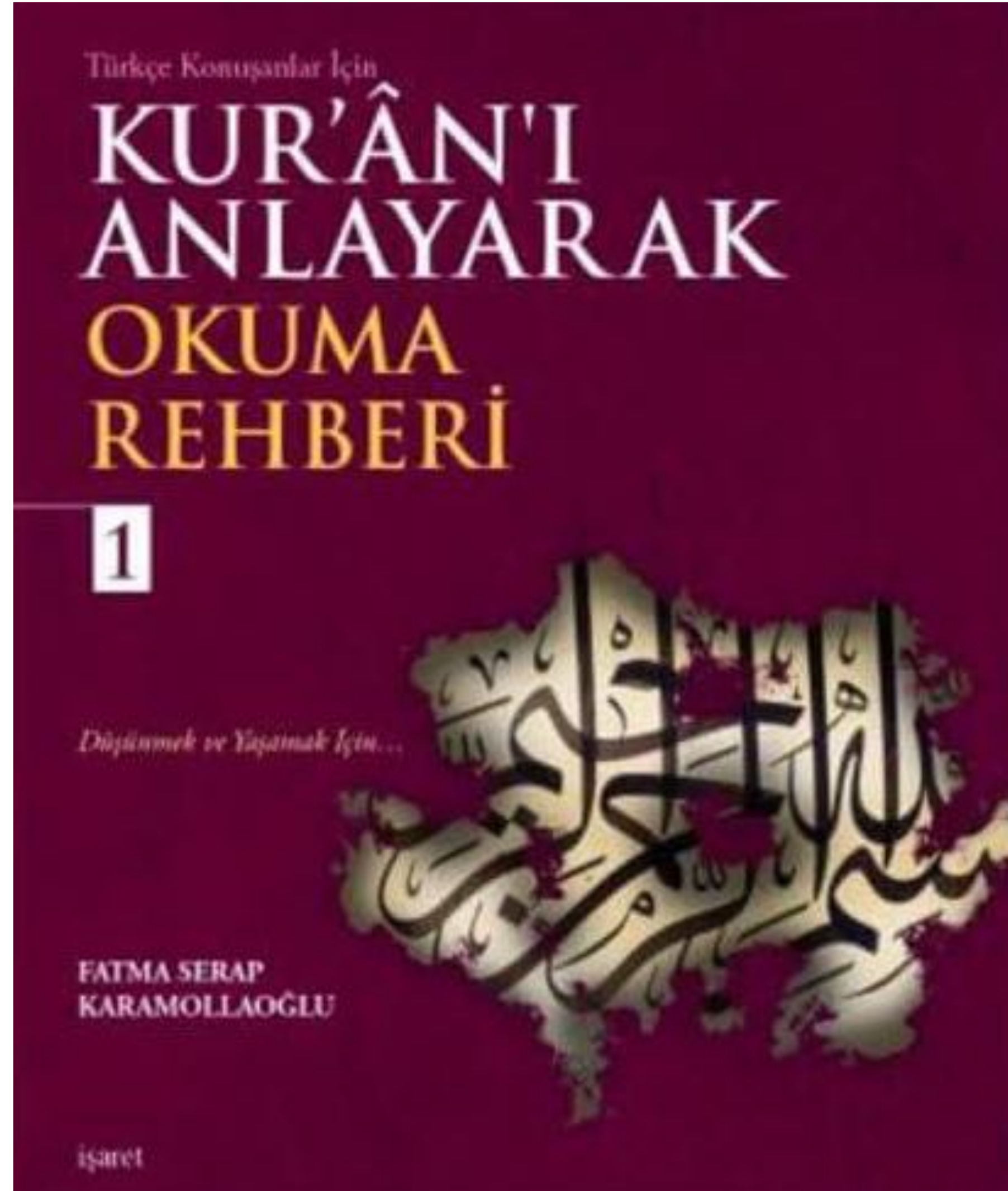
(FİİL)

Bu dersi hazırlarken
yararlandığımız
kaynaklar:

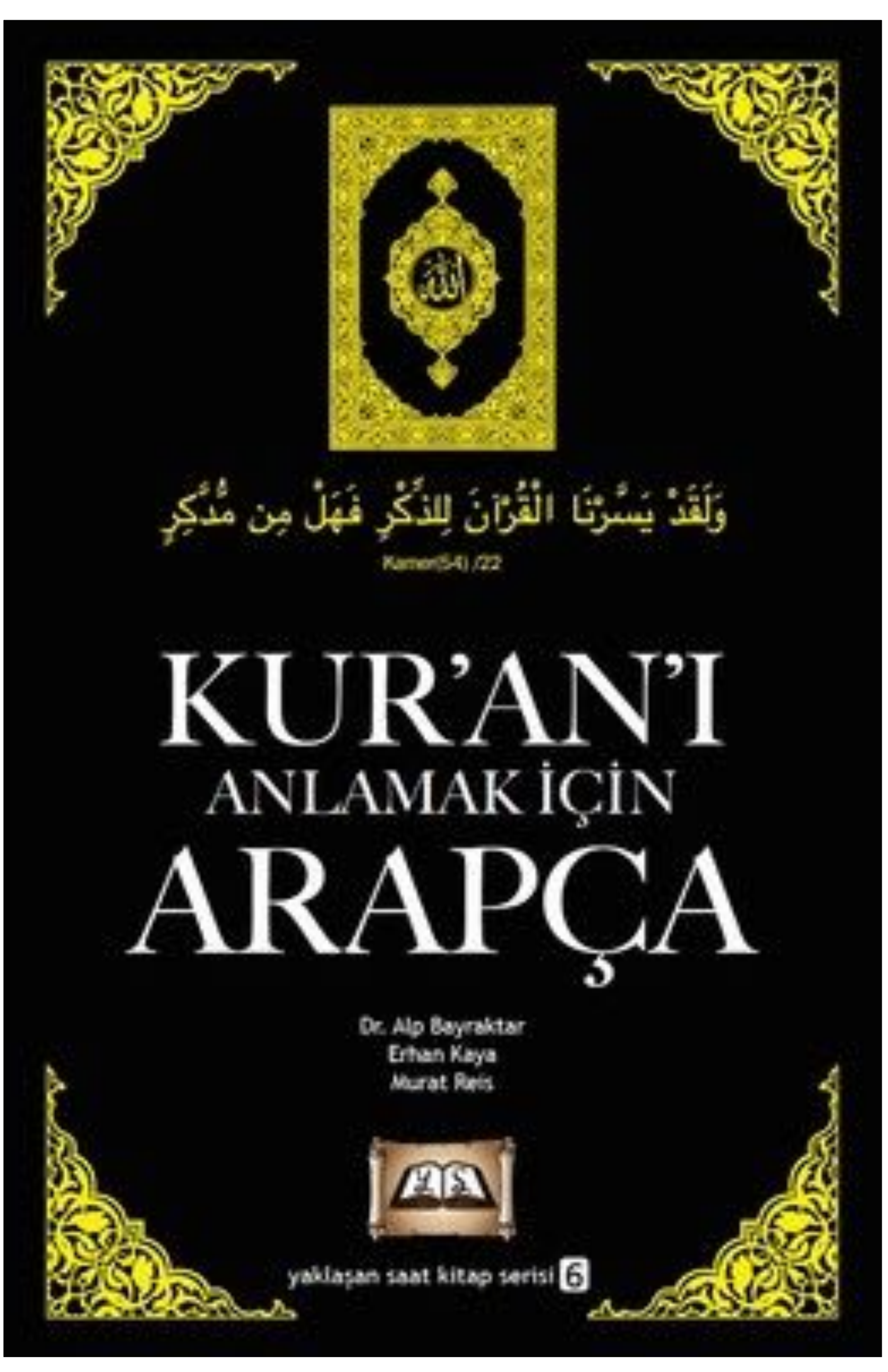

Fatma Serap Karamollaoğlu

Türkçe Konuşanlar İçin Kur'ân'ı Anlayarak Okuma Rehberi

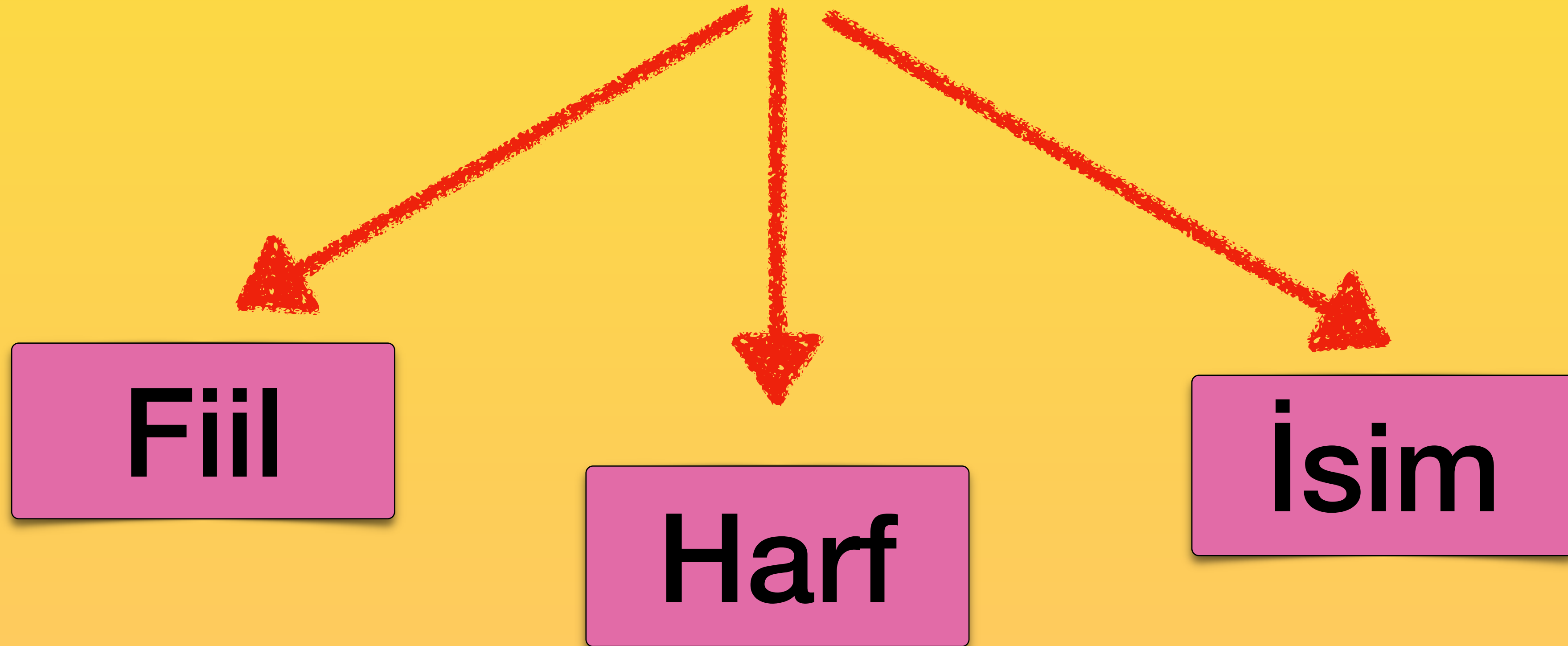

Kur'an'ı Anlamak İçin Arapça

KELİME

Fiil

Fiil

Fiil řu açılardan gruplara ayrılabilir.

- 1- Kök harflerine göre
- 2- Zamanına göre
- 3- Yapısına göre
- 4- Failine göre
- 5- Mef'ulüne göre

Fiilin kök harflerine göre

Kök harflerin cinsine göre

Kök harflerin sayısına göre

Kök harflerin sayısına göre

**Rubai
fiiller**

**Sülasî
fiiller**

Kur'an'î

Anlayarak Okuma Rehberi

SÜLASİ FİİLLER

Kök harflerinin sayısı **üç**tür.

Arapçada fiillerin büyük bir kısmı

üç harfli köke sahiptir.

öğrenim
gördü

açtı

gitti

ذَهَبَ فَتَحَ دَرَسَ

RUBAİ FİİLLER

Kök harflerinin sayısı **dört**tür.

Arapçada fiillerin çok az bir kısmı
dört harfli köke sahiptir.

dağıttı

بَعَثَ

دَمَدَمَ

ezip
geçti

زَلَزَلَ

sarstı

Kök harflerin cinsine göre

İlletli fiiller

Sahih fiiller

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

AKSAM-I SEB'A

Kök harflerinin cinsine göre fiiller aslında
yedi kısma ayrılırlar.

Bu tasnife **aksam-ı seb'a** denmektedir.

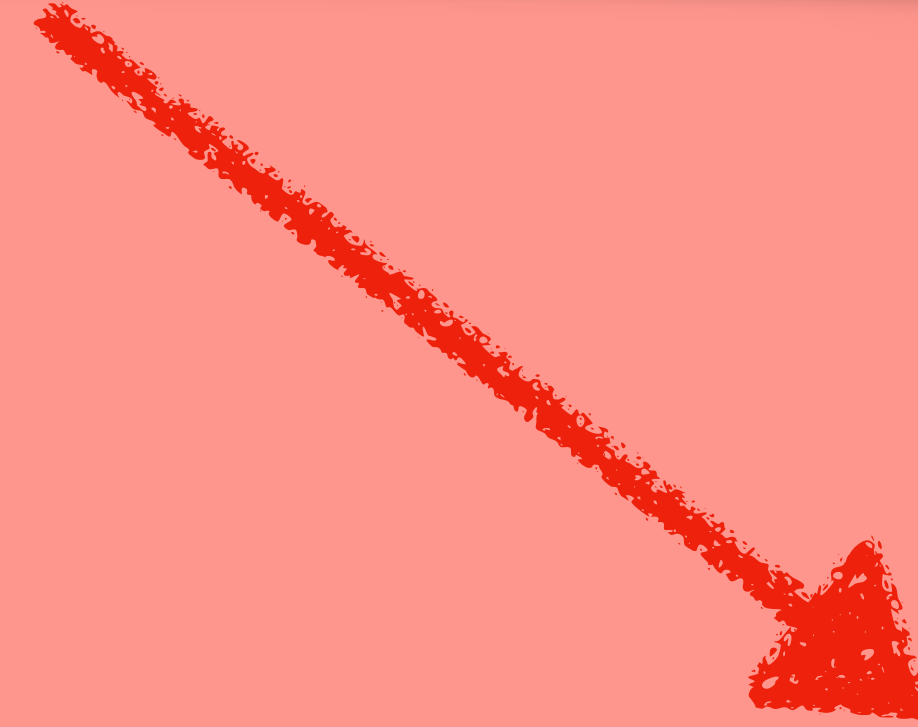
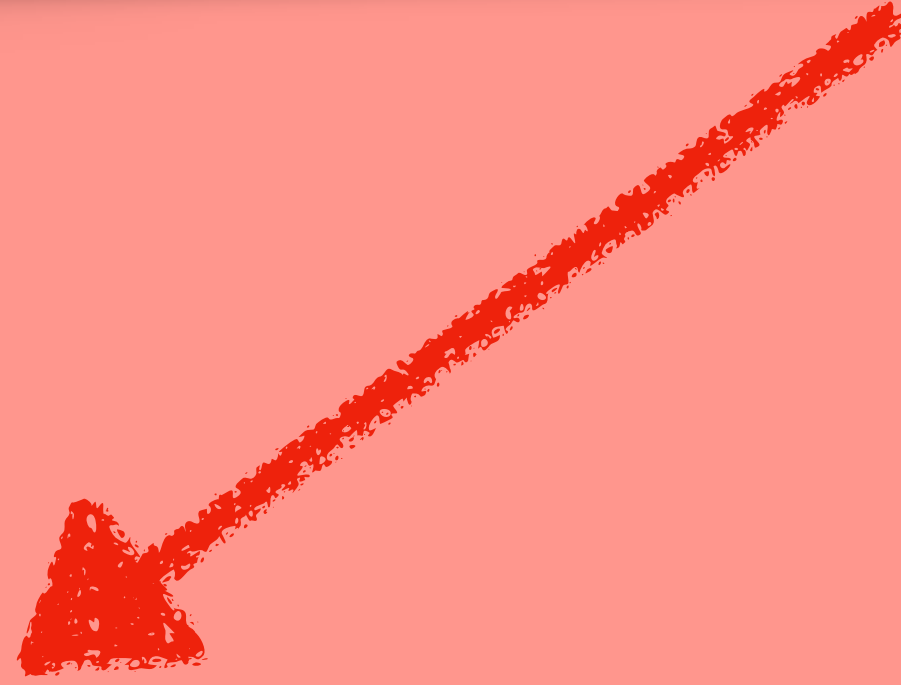
Bunların üç tanesi **sahih**,
dört tanesi ise **illetli** fiillerdir.

Kök harflerin cinsine göre

İlletli fiiller

Sahih fiiller

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

SAHİH FİİLLER

Bu fiillerin kökünde
illetli harfler bulunmaz.

İlletli harfler üç tanedir:

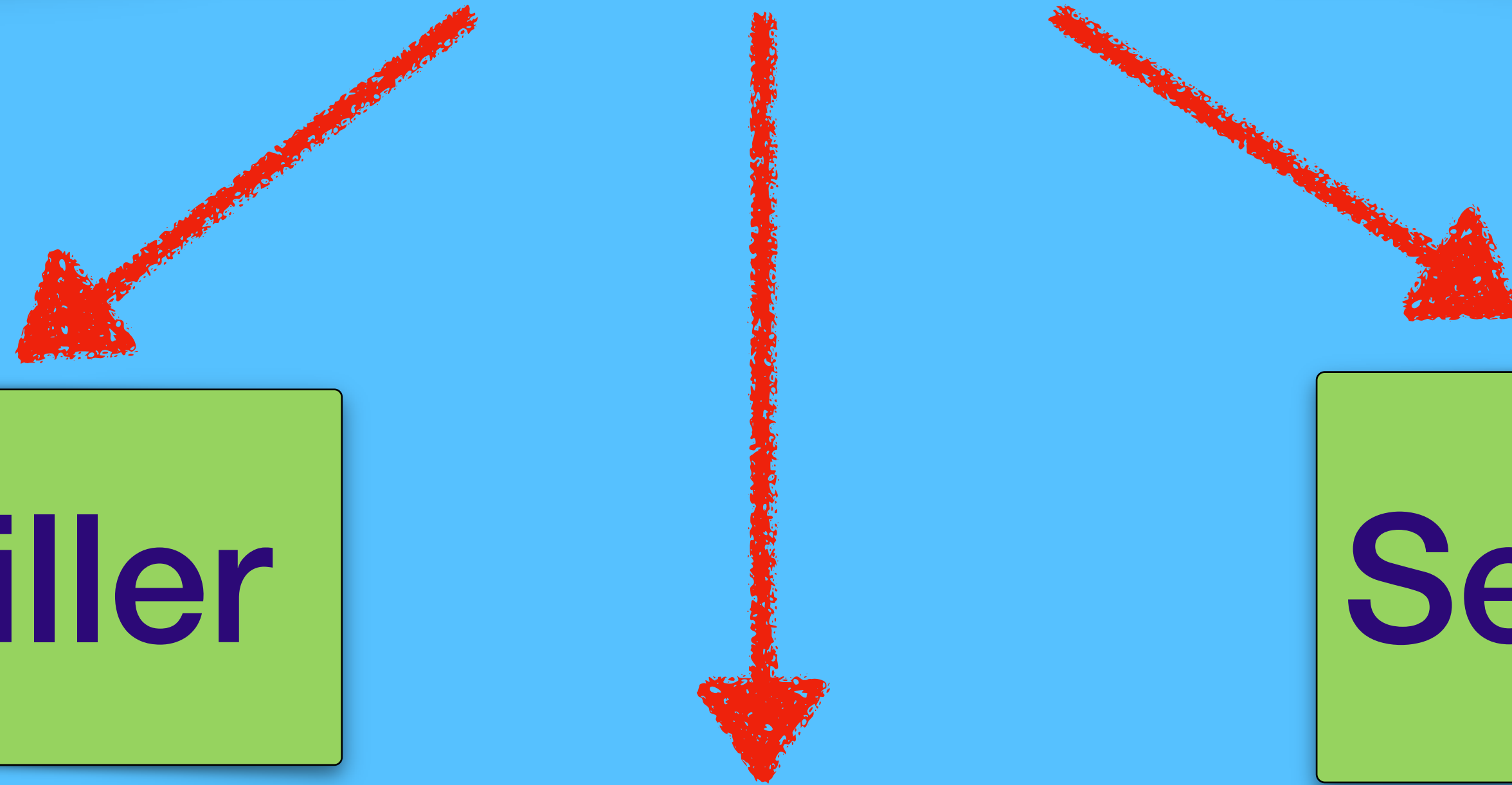
ي

و

ا

SAHİH FİİLLER

Muzaaf fiiller

Mehmuz fiiller

Selim fiiller

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

SELİM FİİLLER

Kök harflerinin üçü de
birbirinden farklı olan
ve **illetli olmayan** fiilerdir.

خَلَقَ

yarattı

عَلِمَ

bildi

كَتَبَ

yazdı

MUZAAF FİİLLER

Kök harflerinin ikisi **aynı** ve **yan yana** olan fiilerdir.

فَارَ
kaçtı

ظَنَّ
zannetti

مَدَّ
uzattı

MEHMuZ FİLLER

Kök harflerinden birisi **hemze**
olan fiilerdir.

okudu

قَرَأَ

sordu

سَأَلَ

yedi

أَكَلَ

İLLETLİ FİİLLER

Lefif

Misal

Nakıs

Ecvef

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

MİSAL FİİLLER

İlk kök harfi **و** veya **ي** olan
fiilerdir.

vaad etti

وَعَدَ

doğurdu

وَلَدَ

ümit kesti

يُئِسَّ

ECVEF FİİLLER

İkinci kök harfi **و** veya **ي** olan
fiilerdir.

dedi

Kökü:
قول

قال

korktu

Kökü: خوف

خاف

Kökü: بيع

sattı

باع

NAKIS FİİLLER

Üçüncü kök harfi **illetli** olan fiilerdir.

Kökü:

دعو

çağırđı

دَعَا

unuttu

نَسِيَ

LEFİF FİİLLER

Kök harflerinin ikisi de **illetli** olan
fiilerdir.

dürdü

طوى

korudu

وقى

yaşadı

حي

Aslında **ortadaki kök harfinin**
harekesine göre yapılan bir
tasnif daha vardır:

Bu tasnife göre fiiller
6 bâba ayrılır.

**Bu tasnifte fiilin
ortadaki kök harfinin
harekesine bakılır!**

Bâb

1. Bâb
2. Bâb
3. Bâb
4. Bâb
5. Bâb
6. Bâb

Muzari

- Ötre
- Esre
- Üstün
- Üstün
- Ötre
- Esre

Mazi

- Üstün
- Üstün
- Üstün
- Esre
- Ötre
- Esre

Bâb

Türkçe

Muzari

Mazi

1. Bâb

Secde etmek

يَسْجُدُ

سَجَدَ

2. Bâb

İnmek

يَنْزِلُ

نَزَلَ

3. Bâb

Açmak

يَفْتَحُ

فَتَحَ

4. Bâb

Bilmek

يَعْلَمُ

عَلِمَ

5. Bâb

Büyük olmak

يَكْبُرُ

كَبُرَ

6. Bâb

Saymak

يَحْسِبُ

حَسِبَ

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

Fiilin zamanına göre

Bu tasnif fiilin
cümle içinde
kullanımına
bağlıdır.

Muzari

Emir

Mazi

MAZİ FİİLİ

Geçmişte olan olayları
ifade etmek için kullanılır.

teşekkür
etti

شَكَرَ

çıktı

خَرَجَ

bağışladı

غَفَرَ

MUZARİ FİİLİ

Şimdiki zamanda ve geniş zamanda
olan olayları ifade etmek için

kullanılır.

teşekkür eder,
teşekkür ediyor

يُشْكُرُ

çıkar, çıkıyor

يُخْرِجُ

bağışlar,
bağışlıyor

يُعْطِي

EMİR FİİLİ

Emir ifade eden fiillerdir.

teşekkür
et

اَشْكُرْ

çık

اُخْرِجْ

bağışla

اَغْفِرْ

Emir fiili

Emr-i gaib

Emr-i hazır

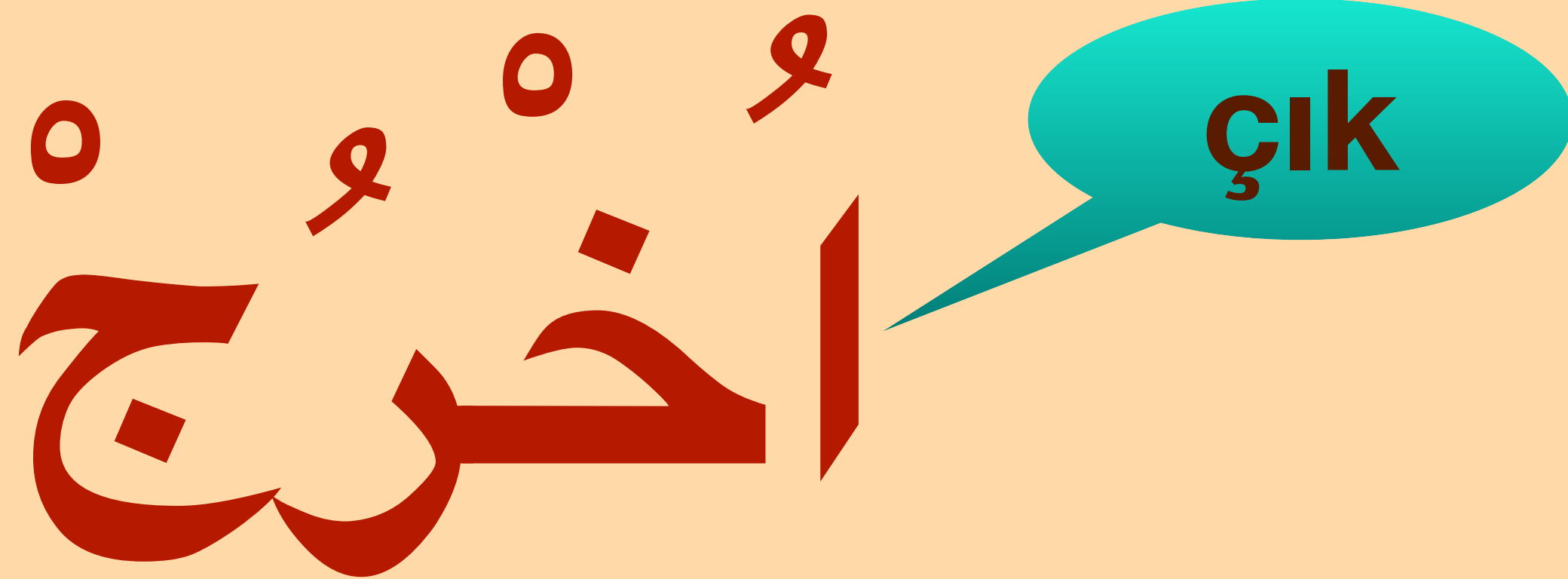

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

EMR-İ HAZIR

Emri karşımızda bulunan,
karşımızda hazır olan kişiye
veririz.

EMR-İ GAİB

Emri karşımızda olmayan,
yani gaib olan kişiye veririz.

يُخْرِجُ

çıksın

Olumsuz emir fiili

Yasaklama

Nehy-i
gaib

Nehy-i
hazır

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

NEHY-İ HAZIR

Yapılmasını istemediğimiz şeyi
karşımızda bulunan,
karşımızda hazır olan kişiye
yasaklarız.

لَا تَخْرُجْ

çıkma

NEHY-İ GAİB

Yapılmasını istemediğimiz şeyi
karşımızda bulunmayan,
gaib olan kişiye yasaklarız.

لَا يَخْرُجُ

çıkmasın

Fiilin yapısına göre

Mezid

**Basit
(Mücerred)**

BASİT (MÜCERRRED) FİİL

Anlamı deęiřecek řekilde
bir ek almamıř,
yani trememiř fiillerdir.

TÜREMİŞ (MEZİD) FİİL

Basit fiillere **bir, iki veya üç** harf
ilave edilerek elde edilen
türemiş fiillerdir.

MEZİD FİİLLER

Rubai mezid

Dört harfli

Altı harfli

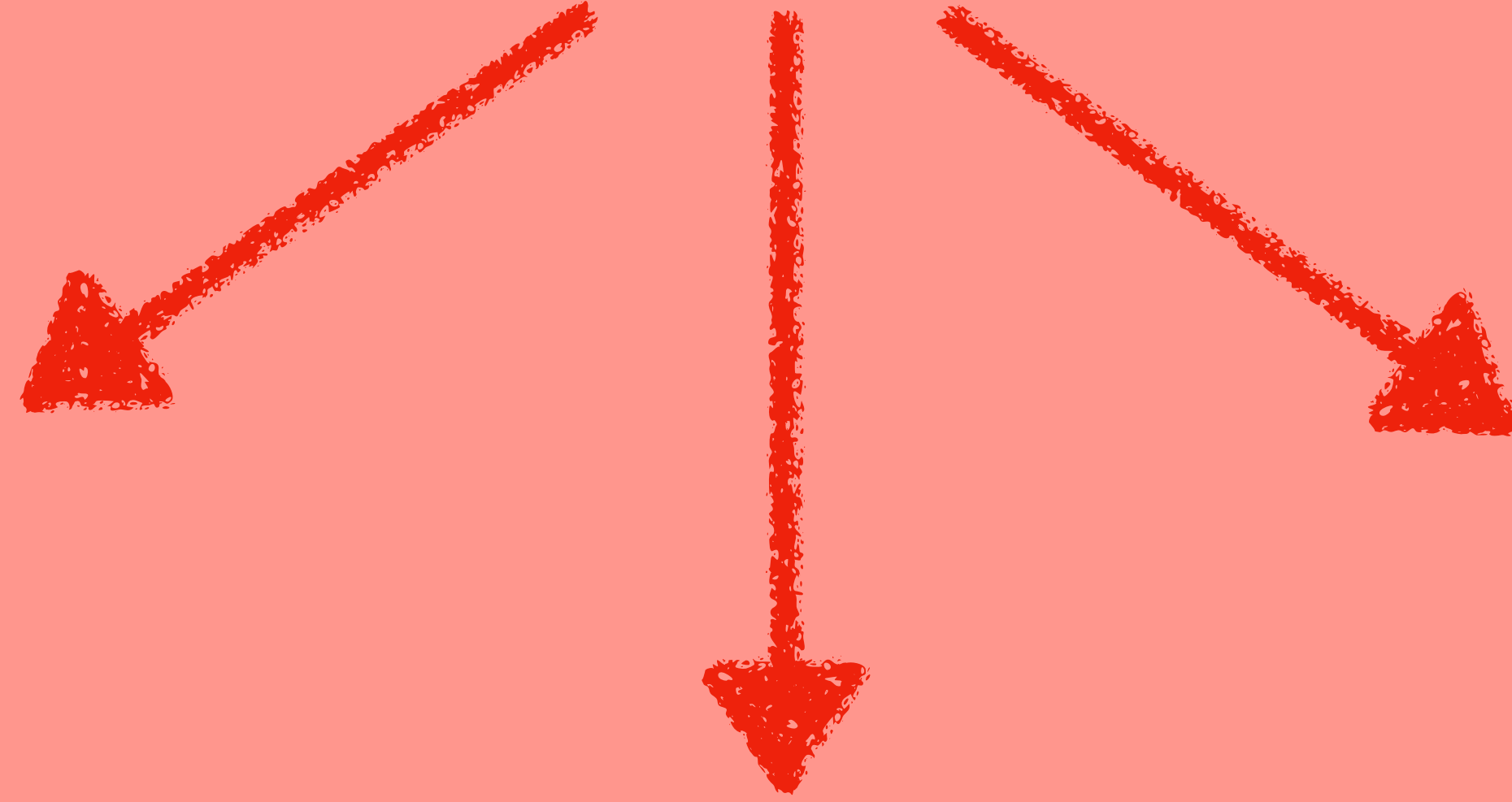
Beş harfli

Dört harfli mezid fiiler

أَفْعَلْ

If'âl Bâbı

Tef'îl Bâbı

فَعَلَ

فَاعَلَ

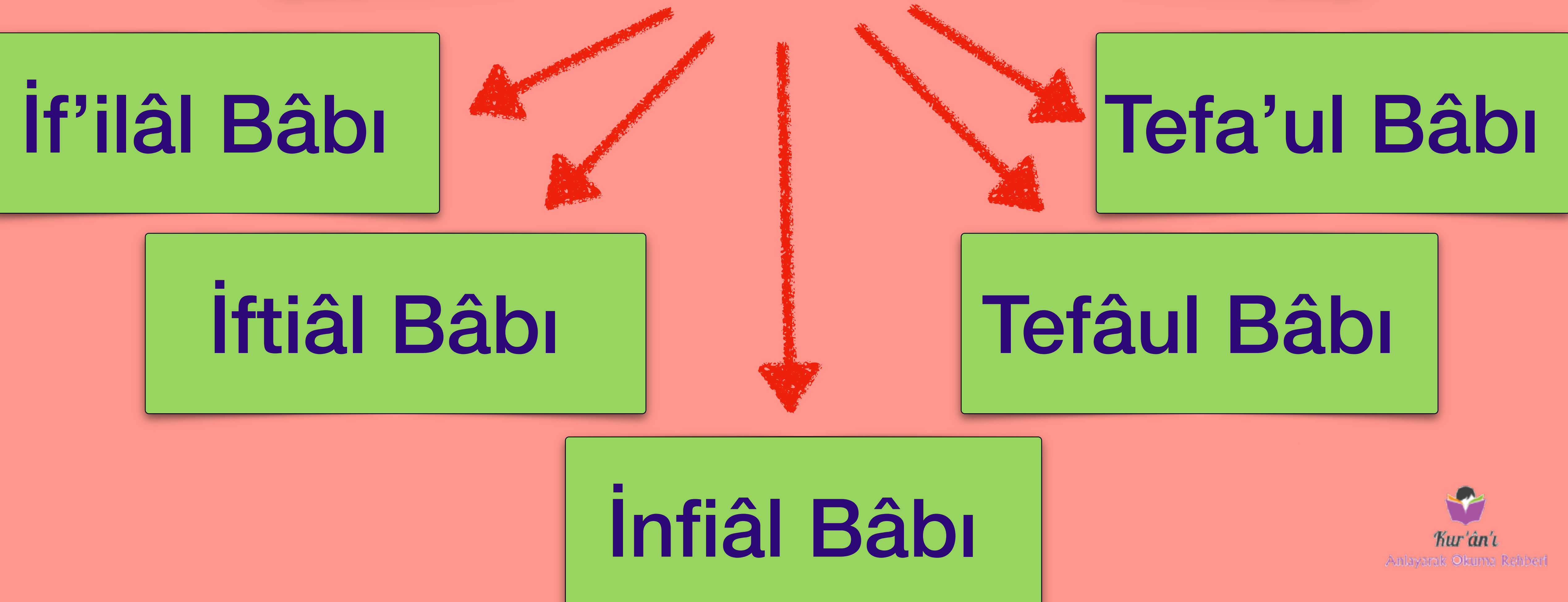
Mufâale Bâbı

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

Beş harfli mezid fiiler

تَفَعَّلَ

Tefa'ul Bâbı

تَفَاعَلَ

Tefâul Bâbı

اِنْفَعَلَ

İnfiâl Bâbı

اِفْتَعَلَ

İftiâl Bâbı

اِفْعَلَ

İf'ilâl Bâbı

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

Altı harfli mezid fiiler

İstif'âl Bâbı

إِسْتَفْعَلَ

Failine göre

Bu tasnif fiilin
cümle içinde
kullanımına
bağlıdır.

Meçhul

Malum

MALUM FİİL

Faili (öznesi) belli olan fiillerdir.

Bunlara **etken** fiil de denir.

“**Kim yaptı?**” sorusunun cevabı vardır.

MEÇHUL FİİL

Faili (öznesi) cümlede zikredilmeyen fiillerdir.

Bunlara **edilgen** fiil de denir.

“**Kim yaptı?**” sorusunun cevabı yoktur.

MEÇHUL FİİL

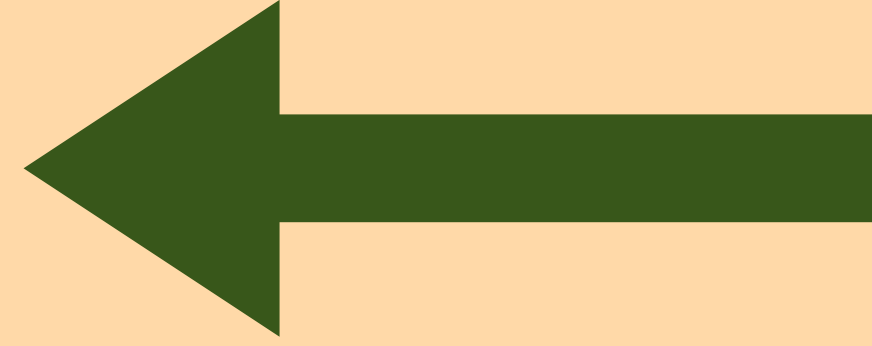
Meçhul fiilerin kullanıldığı
cümlelerde, fiili yapandan ziyade,
fiilden etkilenen vurgulanmaktadır.

yazıldı

مَكْتُبٌ

Meçhul
fiil

yazdı

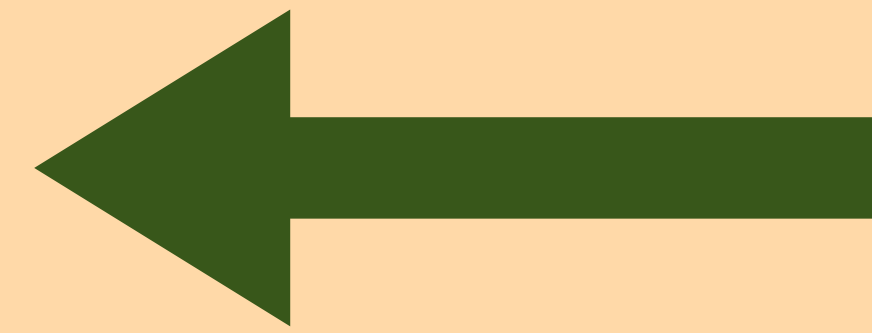
كَتَبَ

Malum
fiil

yazılır,
yazılıyor

يُكْتَبُ

Meçhul
fiil

yazar,
yazıyor

يَكْتُبُ

Malum
fiil

Mef'ulüne göre

Geçişsiz

Geçişli

GEÇİŞLİ FİİL

Nesne alabilen fiillerdir.

Bunlara **müteaddi** fiil denir.

“Neyi, kimi?” sorularının cevabı vardır.

GEÇİŞSİZ FİİL

Nesne alamayan fiillerdir.

Bunlara **lazım** fiil denir.

“Neyi, kimi?” sorularının cevabı yoktur.

Ahmet kitabı yazdı

Ahmet
neyi yazdı?

كَتَبَ أَحْمَدُ الْكِتَابَ

Kitabı
yazdı

Geçişli
fiil

Böyle bir
soru
sorulamaz!

Yağmur
neyi yağdı?

Geçişsiz
fiil

Yağmur yağdı

نَزَلَ الْمَطَرُ

Türkçe Konuşanlar İçin

KUR'ÂN'I ANLAYARAK OKUMA REHBERİ

1

Düşünmek ve Yaşamak İçin...

FATMA SERAP
KARAMOLLAOĞLU

ışaret

Türkçe Konuşanlar İçin

KUR'ÂN'I ANLAYARAK OKUMA REHBERİ

2

UYGULAMA
KITABI

Düşünmek ve Yaşamak İçin...

FATMA SERAP
KARAMOLLAOĞLU

ışaret

Lütfen
abone olmayı
unutmayalım 😊

Kur'ân'ı

Anlayarak Okuma Rehberi